

Závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o sportu jako platformě pro sociální začlenění prostřednictvím dobrovolnictví

(2017/C 189/09)

RADA EU A ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ ZASEDAJÍCÍ V RADĚ

PŘIPOMÍNÁJÍCE, ŽE

1. sport představuje nejrozsáhlejší sociální a dobrovolnou činnost v Evropě, je předmětem zájmu mnoha lidí a hraje důležitou roli ve sblížování osob z různých prostředí;
2. evropské společnosti čelí výzvám, které jsou pro ně zkouškami soudržnosti a inkluzivity. Dobrovolná činnost v oblasti sportu jakožto aktivní účast ve společnosti může podpořit sociální začlenění, přispívá k aktivnímu občanství a může být využita k řešení sociálního vyloučení⁽¹⁾;
3. dobrovolná činnost v oblasti sportu může mezi zranitelnými členy společnosti vytvořit silnější pocit sounáležitosti se společností, a může tak přispět k podpoře aktivního občanství. Tyto závěry Rady uznávají rozmanitost v rámci evropské společnosti a jejich cílem je obracet se na skupiny, jež jsou vystaveny riziku marginalizace, zejména na migranty a uprchlíky⁽²⁾, seniory, osoby se zdravotním postižením a zranitelné mladé lidi⁽³⁾;

UZNÁVAJÍCE, ŽE

4. řada členských států EU pokračovala v boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení i navzdory pouze pomalému oživení po hospodářské a finanční krizi⁽⁴⁾. Sociální začleňování vyžaduje rovné zacházení se všemi skupinami ve společnosti a zvláštní zaměření na aktivní účast;
5. konflikty, krize a nestabilní situace ve třetích zemích vedly k bezprecedentnímu nárůstu počtu migrantů a uprchlíků⁽⁵⁾ v Evropě od roku 2010 a vyvolaly migrační a uprchlickou krizi v Evropě, přičemž členské státy EU se vypořádávají s tímto přílivem jen s velkým nasazením;
6. společné prohlášení Rady, Komise a Evropského parlamentu o legislativních prioritách EU na rok 2017 se zaměřuje na řešení nejnaléhavějších výzev, kterým v současnosti EU čelí. Společné prohlášení stanoví šest konkrétních oblastí, které by měly být vnímány jako prioritní. Mezi tyto prioritní oblasti patří i řešení sociálního rozměru EU a reformování a rozvíjení unijní migrační politiky⁽⁶⁾;
7. dobrovolná činnost v oblasti sportu může oslovit lidi na mezinárodní, národní, regionální i místní úrovni, může povzbudit aktivní občanství a může být i mocným sociálním nástrojem v mnoha oblastech. Dobrovolnictví lze využít na podporu začleňování rostoucí populace migrantů, pro boj proti sociálnímu vyloučení nebo k posílení solidarity mezi generacemi a na podporu rovnosti žen a mužů, a plní klíčovou úlohu ve vytváření sociální soudržnosti a komunit podporujících začleňování. V tomto směru hrají zásadní roli místní orgány ve spolupráci se sportovními kluby a asociacemi a s dalšími subjekty využívajícími sport jako metody při své práci;

⁽¹⁾ Sociálním vyloučením se rozumí proces vytěsňující lidi na okraj společnosti, omezující jejich přístup ke zdrojům a k příležitostem, omezující jejich účast na běžném společenském a kulturním životě a vyvolávající pocit marginalizace, bezmoci a diskriminace.

⁽²⁾ Tento dokument odkazuje na integraci migrantů a uprchlíků v souladu se závěry Rady a zástupců vlád členských států o integraci státních příslušníků třetích zemí oprávněně pobývajících v EU, které byly přijaty 9. prosince 2016. (15312/16).

⁽³⁾ Skupiny, které jsou více ohroženy chudobou a sociálním vyloučením, než je tomu u běžné populace. Etnické menšiny, migranti, osoby se zdravotním postižením, bezdomovci, osoby potýkající se s užíváním návykových látek, osamocení senioři a mladí lidé často čelí nesnázím, které mohou vést k dalšímu sociálnímu vyloučení, jako např. nízká úroveň vzdělání a nezaměstnanost nebo částečná nezaměstnanost.

⁽⁴⁾ Reformy sociální politiky v EU: A Cross-national Comparison Social Inclusion Monitor Europe (SIM) – Reform Barometer. Jan Arpe, Simona Milio, Andrej Stuchlík (eds.).

⁽⁵⁾ Bílá kniha o budoucnosti Evropy – úvahy a scénáře pro EU27 v roce 2025, s. 4 „V roce 2015 přišlo do Evropy 1,2 milionu lidí. Tato uprchlická krize nemá po druhé světové válce obdoby“ (viz rovněž poznámku pod čarou 3).

⁽⁶⁾ Společné prohlášení o ročním interinstitucionálním plánování na rok 2017 – schválení, dokument 15375/16.

8. senioři představují významnou a stále rostoucí část evropské společnosti, evropské ekonomiky, evropské kultury a evropských životů. Pro některé osoby v této skupině může být zvyšování rizika chudoby a sociálního vyloučení způsobeno kombinací více faktorů, jako jsou nízký příjem, špatné zdraví, stáří nebo diskriminace na základě pohlaví, snížené fyzické nebo mentální schopnosti, nezaměstnanost, osamocení, zneužívání a omezený přístup ke službám⁽⁷⁾. Dobrovolná činnost v oblasti sportu může odstranit izolaci osob, kteří jí trpí, a může je přivést ke sdílení zkušeností a podpořit mezigenerační dialog;
9. vedle rozvíjení celé škály dovednostní a kompetenční poskytuje dobrovolná činnost v oblasti sportu mladým lidem příležitosti v rámci neformálního a informálního učení, díky kterým si mohou osvojovat pozitivní sociální postoje vycházející z hodnot rozvíjených při sportu.⁽⁸⁾ Dobrovolná činnost v oblasti sportu může sloužit i jako bezpečnostní síť pro mladé lidi mimo vzdělávací proces nebo bez práce a na okraji společnosti⁽⁹⁾;
10. rovné příležitosti pro osoby se zdravotním postižením umožňují těmto osobám účastnit se sportu jako dobrovolníci na stejné úrovni jako ostatní;⁽¹⁰⁾ Všechny osoby se zdravotním postižením by měly mít právo na plný přístup ke sportovním aktivitám včetně dobrovolné činnosti⁽¹¹⁾;

UZNÁVAJÍCE, ŽE

11. podle Eurobarometru 2014 sděluje 7 % občanů EU, že se zapojují do dobrovolných činností podporujících sportovní aktivity⁽¹²⁾. Průzkum ukazuje, že třetina respondentů stráví více než 6 hodin měsíčně dobrovolnou činností, přičemž u 8 % je to více než 21 hodin;
12. dobrovolnictví hraje klíčovou roli při začleňování osob do společnosti tím, že posiluje úlohu aktivních občanů, zvyšuje jejich zaměstnatelnost, propaguje hodnoty a podporuje mezikulturní dialog. Dobrovolné činnosti v oblasti sportu mohou mít různé formy a mohou být prováděny příležitostně (např. příprava a organizování místních, regionálních, národních a mezinárodních sportovních akcí) nebo pravidelněji či každodenně (např. činnosti prováděné v rámci řízení různých sportovních orgánů nebo asociací aktivních v oblasti sportu)⁽¹³⁾;
13. stále přetrvává nedostatek podkladů na podporu politik v oblasti sociálního začlenění a dobrovolnictví v oblasti sportu a dosud nebyly provedeny žádné systematické nadnárodní studie se zaměřením na politické podmínky, hospodářské a sociální dopady a strukturální charakteristiky sportovních asociací, federací, klubů a dalších subjektů podporujících sociální začlenění a dobrovolnictví v oblasti sportu;⁽¹⁴⁾⁽¹⁵⁾
14. Evropský sbor solidarity má za cíl umožnit více mladým lidem zapojit se do širokého okruhu aktivit v oblasti solidarity prostřednictvím dobrovolnictví, zaměstnání, stáží nebo učebních poměrů s cílem přispět k řešení náročných situací v celé Evropě. Může mladým lidem pomoci při rozvíjení kompetencí, které potřebují jak na trhu práce, tak i pro aktivní občanství. Tím by se na druhé straně mohlo přispět k podpoře sociálního začlenění a k propagaci evropských hodnot⁽¹⁶⁾;

VYZÝVAJÍ ČLENSKÉ STÁTY, ABY:

15. zkoumaly a podporovaly dobrovolnictví ve sportu jako platformu pro sociální začlenění. Toho lze dosáhnout tím, že místní a regionální orgány se budou podporovat a motivovat, aby ve spolupráci se sportovními kluby a organizacemi, včetně nevládních organizací, využívaly ve své činnosti sportu jako metody k zajištění přístupu pro osoby,

⁽⁷⁾ Aktivní senioři pro Evropu – příručka EU (2012) AGE Platform Europe.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 372, 20.12.2011, s. 24.

⁽⁹⁾ Podpora začleňování a propagace základních hodnot prostřednictvím formálního a neformálního učení: opatření na úrovni EU k provádění Pařížské deklarace.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 326, 3.12.2010, s. 5.

⁽¹¹⁾ COM(2010) 636 final – „Evropská strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010–2020: Obnovený závazek pro bezbariérovou Evropu“.

⁽¹²⁾ Sport a pohybová aktivita (Speciální průzkum Eurobarometru 412 (2014)).

⁽¹³⁾ Odborná skupina pro rozvoj lidských zdrojů a sport. Doporučení s cílem podpořit dobrovolnou činnost v oblasti sportu a sdílení osvědčených postupů týkajících se právních a fiskálních mechanismů.

⁽¹⁴⁾ Projekt „Sociální začleňování a dobrovolné činnosti ve sportovních klubech v Evropě“ (SIVSCE) s podporou unijního programu Erasmus+ (2015–2017).

⁽¹⁵⁾ Evropská síť pro začlenění sportem (ESPIN) – podpora rovných příležitostí migrantů a menšin prostřednictvím dobrovolnictví ve sportu.

⁽¹⁶⁾ Článek 2 Smlouvy o Evropské unii.

kteří jsou sociálně vyloučení. Tak by se přispělo k podpoře a rozvoji inovativních způsobů, jak podpořit sociální začleňování menšin a zranitelných skupin, včetně osamocených seniorů, zranitelných mladých lidí, osob se zdravotním postižením, migrantů a uprchlíků propagací dobrovolnictví v oblasti sportu, a tím tyto menšiny obohacovat o nové dovednosti a nový životní styl spočívající v provozování sportu;

16. podporovaly dobrovolnou činnost v oblasti sportu mezi lidmi všech vrstev společnosti, včetně migrantů, seniorů, osob se zdravotním postižením a zranitelných mladých lidí;
17. rozvíjely a podporovaly dobrovolnou činnost v oblasti sportu jako uznávanou vzdělávací koncepci, která by měla být zavedena na různých úrovních informálního a neformálního učení a která by začlenila mládežnické a sportovní organizace a jiné subjekty občanské společnosti a posílila jejich vzájemnou spolupráci. To by mohlo zahrnovat programy vzdělávání ve spolupráci se sportovními organizacemi, které by vyzdvihly přínosy dobrého tělesného a duševního stavu i význam dobrovolníků v oblasti sportu;
18. podporovaly dobrovolnictví organizováním významných sportovních akcí v partnerské spolupráci se sportovním hnutím. Významné sportovní akce mohou nabízet vynikající příležitost k vytváření vhodných podmínek pro výcvik dobrovolníků a mohou jim pomáhat získat nezbytnou kvalifikaci;

VYZÝVAJÍ EVROPSKOU KOMISI, ABY

19. podporovala výměnu osvědčených postupů a poznatků souvisejících s dobrovolnictvím v oblasti sportu ve všech členských státech EU s ohledem na dopad, který má dobrovolnictví v oblasti sportu na sociální začlenění;
20. zvážila podporu nadnárodních iniciativ (např. výměnu osvědčených postupů, studie, sítě, projekty) zaměřených na provádění národních a mezinárodních strategických opatření týkajících se sociálního začlenění v rámci unijních programů financování, zejména pokud jde o Erasmus+ a Evropský sociální fond, se zaměřením na dobrovolnou činnost v oblasti sportu;

VYZÝVAJÍ EVROPSKOU KOMISI A ČLENSKÉ STÁTY, ABY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ:

21. zvážily Evropský týden sportu jako iniciativu na podporu dobrovolné činnosti v oblasti sportu a angažování jednotlivců ze všech částí společnosti. Může se jednat o způsob, jak oslovit všechny části společnosti prostřednictvím aktivit ve znevýhodněných oblastech a jak v těchto oblastech motivovat sportovní dobrovolníky;
22. podpořily uznávání a validaci výsledků neformálního a informálního učení nabytého v rámci dobrovolné činnosti v oblasti sportu, zejména využíváním evropských nástrojů a pokynů⁽¹⁷⁾, které mohou usnadnit validaci a zlepšit srovnatelnost a transparentnost a dosáhnout kvalitnější uznávání výsledků nabytých v rámci učení; Cílem by bylo přezkoumat, jak posílit postavení dobrovolníků s cílem zajistit uznání kvalifikací, které získali;
23. podpořily využívání strukturálních a investičních fondů a Fondu soudržnosti pro infrastrukturu i pro další programy pro sportovní kluby s cílem zlepšit převládající sociální podmínky, zejména v oblastech s vysokou koncentrací skupin ohrožených marginalizací;
24. podpořily koncepci Evropského sboru solidarity mezi sportovními organizacemi a vyzvaly je k účasti na této iniciativě, tak aby mládež, která je aktivní v oblasti sportu, mohla mít lepší přístup k tomuto programu;

VYZÝVAJÍ SPORTOVNÍ HNUTÍ, ABY ZVÁŽILO:

25. podporu zapojení migrantů a uprchlíků, seniorů, osob se zdravotním postižením a zranitelných mladých lidí do různých dobrovolnických rolí v rámci sportovních činností na základní úrovni prostřednictvím pořádání menších i větších sportovních akcí a výraznější zpřístupnění účasti na dobrovolné činnosti v oblasti sportu na základní úrovni s cílem posílit postavení těchto osob;
26. rozvoj spolupráce se sportovními organizacemi, mládežnickými organizacemi a dalšími nevládními organizacemi ohledně způsobů, jak podpořit, zapojit a udržet dobrovolníky v zájmu maximalizace příležitostí pro dobrovolnou činnost v oblasti sportu, např. v rámci významných sportovních akcí;

⁽¹⁷⁾ Doporučení Rady ze dne 20. prosince 2012 o uznávání neformálního a informálního učení (Úř. věst. C 398, 22.12.2012, s. 1).

27. vytvoření příležitostí pro učení a odbornou přípravu s cílem zlepšit dovednosti dobrovolných pracovníků sportovních organizací včetně migrantů a uprchlíků, seniorů, osob se zdravotním postižením, zranitelných mladých osob a jiných menšin, a zároveň se zaměřit na budování kapacit osob odpovědných za nábor a řízení rozmanitých skupin dobrovolníků;
  28. podporu rovných příležitostí ve sportovních klubech, včetně rovného zacházení se skupinami ohroženými marginalizací, pokud jde o členství a účast na činnosti klubových dobrovolníků;
  29. podporu zapojení seniorů ve sportovních klubech a začlenění starších dobrovolníků s využitím jejich hodnotných životních zkušeností v rámci sportovních struktur na všech úrovních.
-

PŘÍLOHA

Níže uvedené klíčové dokumenty zdůrazňují význam dobrovolné činnosti v oblasti sportu jako nástroje sociálního začlenění:

1. Strategie Evropa 2020 a jedna z jejích sedmi stěžejních iniciativ, která zdůrazňuje potřebu růstu a tvorby pracovních míst, čímž se lidem postiženým chudobou a sociálním vyloučením umožní žít důstojně a aktivně se zapojovat do společnosti (7110/10).
  2. Závěry Rady ze dne 18. listopadu 2010 o úloze sportu jako faktoru přispívajícího k aktivnímu sociálnímu začleňování (Úř. věst. C 326, 3.12.2010, s. 5).
  3. Sdělení o politikách EU a dobrovolnictví: Uznání a propagace přeshraničních dobrovolných činností v EU (COM(2011) 568 final).
  4. Závěry Rady o úloze dobrovolných činností ve sportu při podpoře aktivního občanství (Úř. věst. C 372, 20.12.2011, s. 24).
  5. Doporučení Rady ze dne 20. prosince 2012 o uznávání neformálního a informálního učení (Úř. věst. C 398, 22.12.2012, s. 1).
  6. Pracovní plán Evropské unie v oblasti sportu na období let 2014–2017 (Úř. věst. C 183, 14.6.2014, s. 12).
  7. Sport a tělesná aktivita (Speciální průzkum Eurobarometru 412 (2014)).
  8. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvané Nová agenda dovedností pro Evropu: Společně pracovat na posílení lidského kapitálu, zaměstnatelnosti a konkurenceschopnosti (dokument 10038/16).
  9. Závěry Rady a zástupců vlád členských států o integraci státních příslušníků třetích zemí oprávněně pobývajících v EU, které byly přijaty 9. prosince 2016 (dok. 15312/16).
  10. Společné prohlášení o ročním interinstitucionálním plánování na rok 2017 (dok. 15375/16).
  11. Investice do evropské mládeže
    - a) sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Investice do evropské mládeže (dokument 15420/16);
    - b) sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Evropský sbor solidarity (dokument 15421/16).
  12. Odborná skupina pro rozvoj lidských zdrojů a sport. Doporučení s cílem podpořit dobrovolnou činnost v oblasti sportu a sdílení osvědčených postupů týkajících se právních a fiskálních mechanismů (prosinec 2016).
  13. Evropská síť pro začlenění sportem – podpora rovných příležitostí migrantů a menšin prostřednictvím dobrovolnictví ve sportu.
  14. COM(2010) 636 final – „Evropská strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010–2020: Obnovený závazek pro bezbariérovou Evropu“.
-